

Ελληνική Δημοκρατία
Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό
Ίδρυμα Ηπείρου

Αρδεύσεις (Εργαστήριο)

Ενότητα 6 : Εκροές
Δρ. Μενέλαος Θεοχάρης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εκροές

Εκροές από οπές υπερχειλιστές & θυροφράγματα

Εισαγωγή

Τα προβλήματα εκροής από οπές, ροής πάνω από υπερχειλιστές λεπτής στέψης, καθώς και ροής κάτω από θυροφράγματα, αναλύονται για τις περιπτώσεις που πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις :

α. Οι απώλειες ενέργειας να είναι αμελητέες.

Η συνθήκη αυτή ικανοποιείται όταν κατά την κατεύθυνση της ροής, και σε μικρό μήκος, παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές των ταχυτήτων, οπότε και οι πιέσεις μεταβάλλονται σημαντικά. Το κύριο χαρακτηριστικό στις περιπτώσεις αυτές είναι η μεταλ-λαγή των μορφών μηχανικής ενέργειας χωρίς σημαντικές απώλειες μηχανικής ενέργειας σε θερμότητα.

β. Δεν πρέπει να υπάρχει κίνδυνος σπηλαιώσης.

Σπηλαιώση έχουμε όταν η απόλυτη πίεση γίνει μικρότερη από την τάση των ατμών p_v . Το φαινόμενο της σπηλαιώσης είναι δυνατό να επιτευχθεί είτε όταν έχουμε αύξηση της ταχύτητας V , είτε όταν έχουμε αύξηση του υψομέτρου θέσης h .

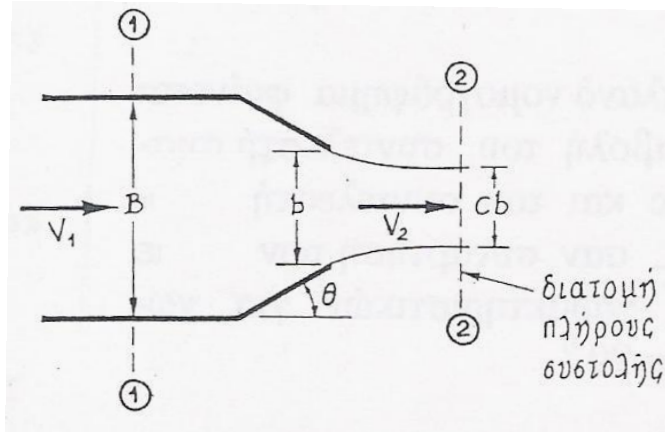
Η απόφυγή του φαινομένου είναι δυνατό να επιτευχθεί με μείωση της ταχύτητας V , ή με μείωση του υψομέτρου θέσης h , ή με τροποποίηση της καμπυλότητας των στερεών ορίων της ροής ώστε να απόφεύγονται οι μεγάλες τοπικές ταχύτητες.

γ. Δεν πρέπει να υπάρχει κίνδυνος απόκόλλησης της ροής.

Κίνδυνος απόκόλλησης (διαχωρισμού) της ροής, από τα στερεά όρια, υπάρχει σε περιπτώσεις επιβραδυνόμενης κίνησης απόκλινουσας ροής.

Εκροη απο οπη δοχειου υπο την επιδραση πιεσης - ακροφυσια

Οι γραμμές ροής που ξεκινούν από τις ακμές της οπής συγκλίνουν γρήγορα και γίνονται παράλληλες σε μικρή απόσταση από την οπή στη θέση που ονομάζεται διατομή πλήρους συστολής.

Σαν συντελεστής πλήρους συστολής ορίζεται ο λόγος του εμβαδού της διατομής πλήρους συστολής προς το εμβαδόν της.

Δηλαδή : $c = E_{\text{συστ.}} / E_{\text{οπής}}$

Για τον υπολογισμό της παροχής εκροής εφαρμόζουμε τις εξισώσεις συνέχειας και ενέργειας μεταξύ των διατομών 1 και 2, όπου η ροή θεωρείται ότι είναι ομοιόμορφη, και βρίσκουμε :

$$q = \mu \cdot b \cdot \left[\frac{2 \cdot (p_1 - p_2)}{\rho} \right]^{1/2}$$

όπου : $q = \eta$ παροχή ανα μονάδα πλάτους

$p_1 = \eta$ πίεση στη διατομή 1

$p_2 = \eta$ πίεση στη διατομή 2

$\rho = \eta$ πυκνότητα του νερού

$\mu = \eta$ συντελεστής παροχής που δίνεται από τη σχέση :

$$\mu = \frac{c}{[1 - c^2 \cdot (b/B)^2]^{1/2}}$$

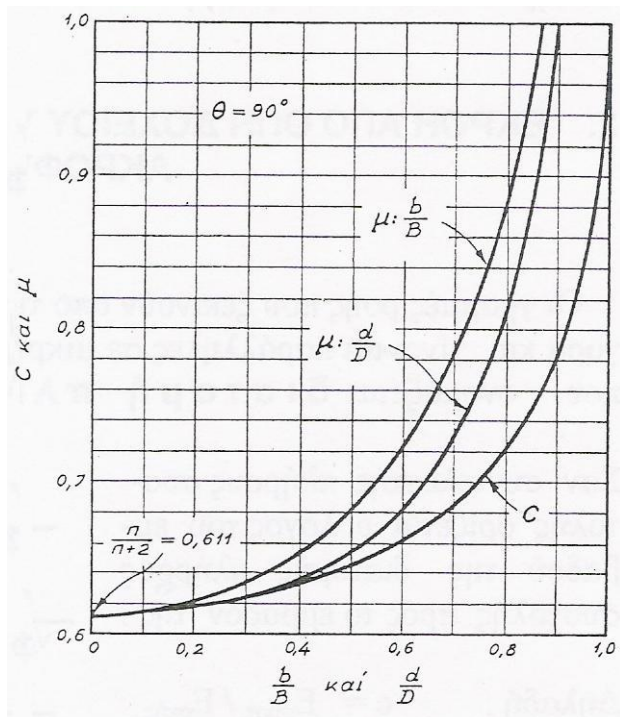
Στην περίπτωση που η οπή είναι κυκλική διαμέτρου d , η παροχή υπολογίζεται από τη σχέση :

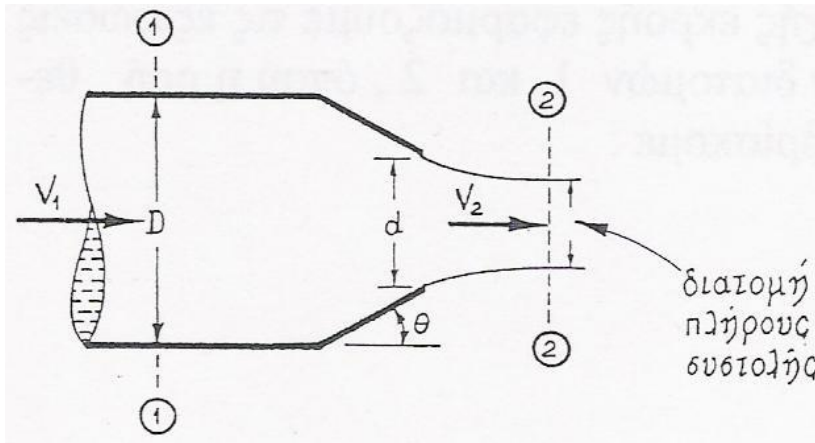
$$Q = \mu \cdot \frac{\pi d^2}{4} \cdot \left[\frac{2 \cdot (p_1 - p_2)}{\rho} \right]^{1/2}$$

όπου : $\mu = \eta$ συντελεστής παροχής που δίνεται από τη σχέση :

$$\mu = \frac{c}{[1 - c^2 \cdot (d/D)^4]^{1/2}}$$

Στο διπλανό νομογράφημα φαίνεται η μεταβολή του συντελεστή συστολής c και του συντελεστή παροχής μ , σαν συνάρτηση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών για γωνία $\theta = 90^\circ$.

Εκροή απο οπή δοχείου υπο την επιδραση της βαρυτητας.

Περίπτωση οπής μικρών διαστάσεων στον πυθμένα του δοχείου.

Θεωρούμε τη δεξαμενή του σχήματος με ελεύθερη επιφάνεια, διατομής E, που είναι σταθερή στη στάθμη AB.

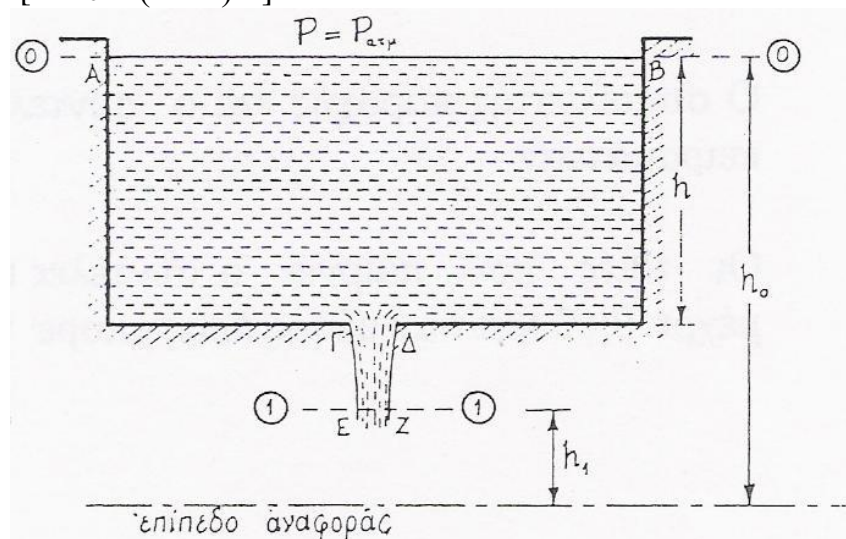
Στον πυθμένα της δεξαμενής υπάρχει οπή ΓΔ διατομής ε. Κατα την εκροή του νερού από την οπή, παρατηρείται σχηματισμός της διατομής πλήρους συστολής EZ, σε μικρή απόσταση από τον πυθμένα της δεξαμενής.

Η παροχή υπολογίζεται από τη σχέση :

$$Q = \mu \cdot \epsilon \cdot [2gh]^{1/2}$$

όπου : $\mu = c$ συντελεστής παροχής που δίδονται από τη σχέση :

$$\mu = \frac{c}{[1 - c^2 \cdot (\epsilon / E)^2]^{1/2}}$$

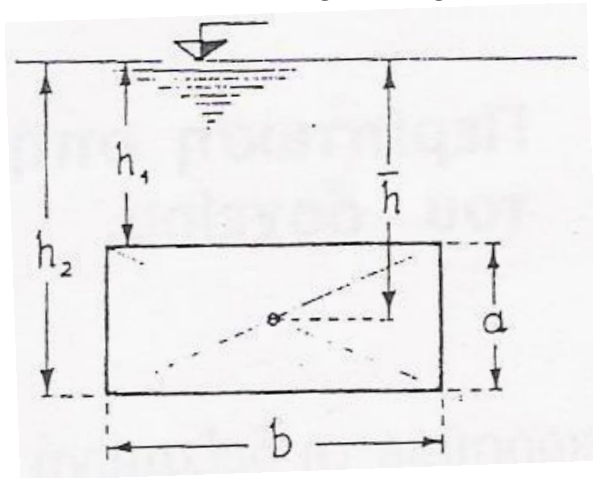
Περίπτωση οπής μεγάλων διαστάσεων στην πλευρά του δοχείου και ελεύθερη εκροή.

Όταν έχουμε ορθογωνική οπή πλάτους b και ύψους h η παροχή υπολογίζεται από τη σχέση :

$$Q = \mu \cdot b \cdot a \cdot [2gh]^{1/2}$$

όπου : μ είναι ο συντελεστής παροχής που δίδεται από τη σχέση :

$$\mu = \frac{2}{3} \cdot c \cdot (\alpha / h)^{1/2} \cdot \left[\left(\frac{V_0^2 h}{2g\alpha} + \frac{1}{2} + \frac{V_0^2 h}{2g\alpha} \right)^{3/2} - \left(\frac{V_0^2 h}{2g\alpha} + \frac{1}{2} - \frac{V_0^2 h}{2g\alpha} \right)^{3/2} \right]$$

Ο συντελεστής παροχής και ο συντελεστής συστολής προσδιορίζονται πειραματικά.

Οι τιμές που παίρνει ο συντελεστής παροχής κειμένονται από 0,59 μέχρι 0,63 και σαν μέσος όρος μπορεί να παρθεί η τιμή $\mu = 0,61$.

Περίπτωση οπής μεγάλων διαστάσεων στην πλευρά του δοχείου και εκροή κάτω από το νερό (βυθισμένη).

Στην περίπτωση αυτή η παροχή υπολογίζεται από τη σχέση :

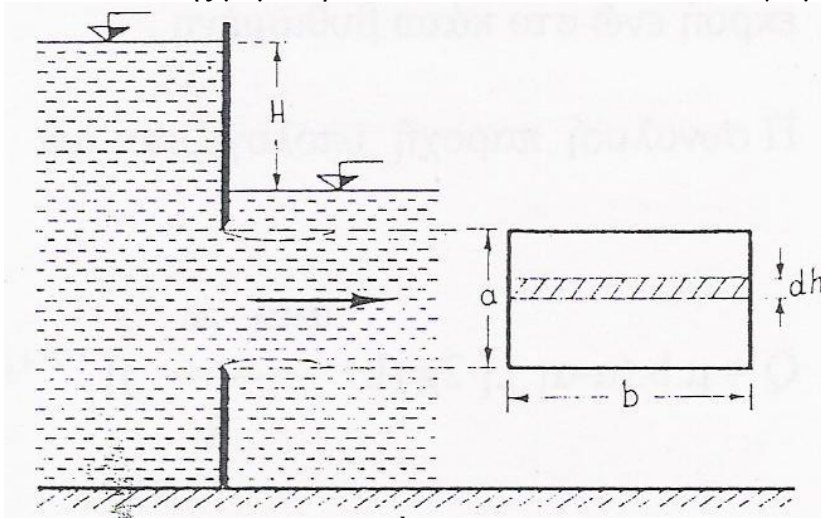
$$Q = \mu' \cdot b \cdot a \cdot [2gH]^{1/2}$$

και για την περίπτωση μεγάλης ταχύτητας προσπέλασης V_0 από τη σχέση:

$$Q = \mu' \cdot b \cdot a \cdot \left[2g \left(\frac{V_0^2}{2g} + H \right) \right]^{1/2}$$

όπου: H = η υψομετρική των δύο σταθμών.

Ο συντελεστής μ' μεταβάλλεται από 0,50 : 0,67 ανάλογα με το λόγο H/a .

Περίπτωση οπής μεγάλων διαστάσεων στην πλευρά του δοχείου και μικτή εκροή (μερικώς βυθισμένη).

Στην περίπτωση αυτή μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η οπή χωρίζεται σε δύο τμήματα από την κατάντη στάθμη. Στο πάνω τμήμα έχουμε ελεύθερη εκροή ενώ στο κάτω βυθισμένη. Η συνολική παροχή υπολογίζεται από τη σχέση :

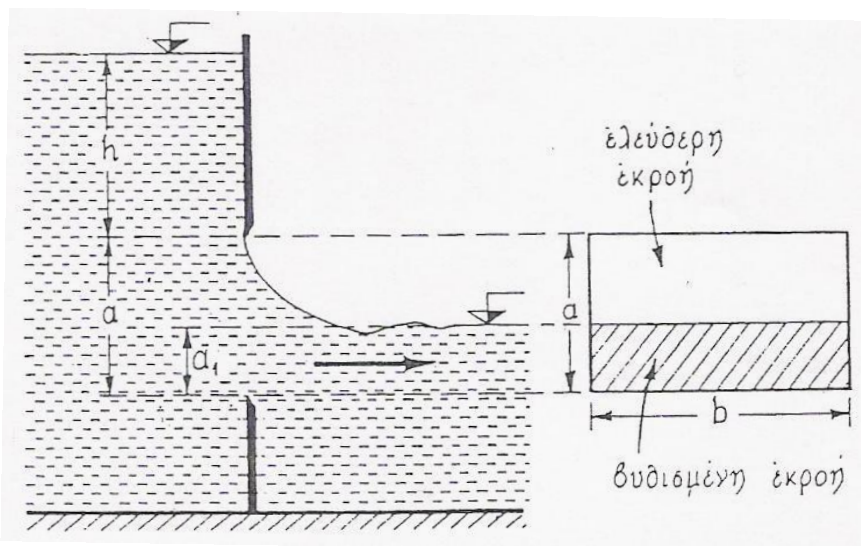
$$Q = \mu \cdot b \cdot (\alpha - \alpha_1) \cdot \left[2g \left(h + \frac{\alpha - \alpha_1}{2} \right) \right]^{1/2} + \mu' \cdot b \cdot \alpha_1 \cdot \left[2g (h + \alpha - \alpha_1) \right]^{1/2}$$

Ο συντελεστής μ' παίρνεται κατα προσέγγιση ίσος με μ .

Όταν το άνοιγμα της οπής είναι μεγάλων διαστάσεων η παροχή δίνεται από τη σχέση :

$$Q = \mu \cdot b \cdot (\alpha - \alpha_1) \cdot \left[2g \left(h + \frac{\alpha - \alpha_1}{2} \right) \right]^{1/2} + \mu' \cdot b \cdot \alpha_1 \cdot \left[2g (h + \alpha - \alpha_1) \right]^{1/2}$$

$$Q = \frac{2}{3} \cdot \mu \cdot b \cdot (2g)^{1/2} \cdot \left[(h + \alpha - \alpha_1)^{3/2} - h^{3/2} \right] + \mu' \cdot b \cdot \alpha_1 \cdot \left[2g (h + \alpha - \alpha_1) \right]^{1/2}$$

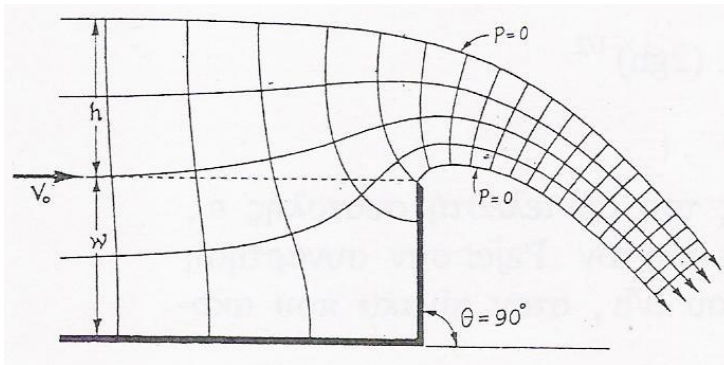
Ροη πάνω από υπερχειλιστή λεπτής στεψης χωρίς πλευρική συστολή (καθολικός υπερχειλιστής)

Οι υπερχειλιστές λεπτής στεψης χρησιμοποιούνται σε εργαστηριακές έρευνες για την ακριβή μέτρηση των παροχών νερού.

Η ανά μέτρο πλάτους παροχή υπερχείλισης δίνεται από τη σχέση:

$$q = \frac{2}{3} \cdot c \cdot (2g)^{1/2} \cdot \left[(V_0^2/2g) - h^{3/2} \right] - (V_0^2/2g)^{3/2}$$

όπου : c = συντελεστής συστολής που παίρνεται από πίνακες.

Η παραπάνω σχέση μπορεί να γραφεί ως εξής :

$$q = \frac{2}{3} \cdot \mu \cdot (2g)^{1/2} \cdot h^{3/2}$$

όπου μ είναι συντελεστής παροχής με τιμή :

$$\mu = c \cdot [(V_0^2/2gh) + 1]^{3/2} - (V_0^2/2g)^{3/2}$$

Επίσης ο συντελεστής παροχής δίνεται από τις παρακάτω εμπειρικές αναλυτικές εκφράσεις των Bazin και Rehbock :

$$0,0045 h$$

$$\text{Τύπος του Bazin : } \mu = [0,6075 + \frac{0,0045 h}{h+h}] \cdot [1 + 0,55 \left(\frac{h}{h+h} \right)^2]$$

$$h \cdot 0,001$$

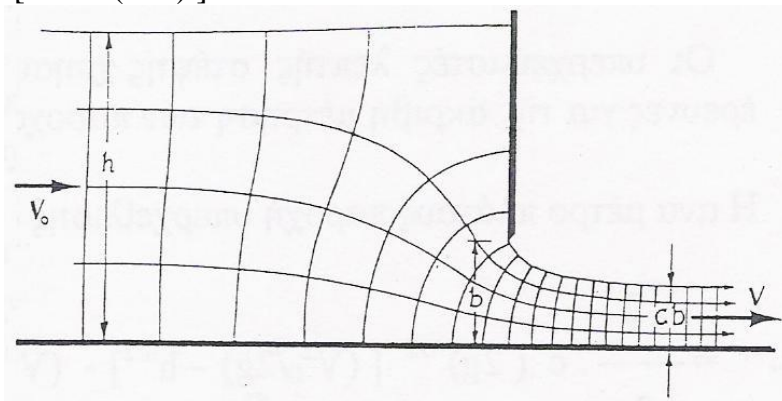
$$\text{Τύπος του Rehbock : } \mu = 0,605 + 0,08 \frac{h}{w} + \frac{0,001}{h}$$

Ροή κατω από θυροφραγμα λεπτής ακμής

Στην περίπτωση ροής κάτω από θυροφραγμα λεπτής ακμής, η πίεση στις περιοχές ομοιόμορφης ροής πριν από το θυροφραγμα (ανάντη του θυροφράγματος, και μετά το θυροφραγμα (κατάντι του θυροφράγματος) κατανέμεται υδροστατικά.

Η παροχή ανα μονάδα πλάτους δίνεται από τη σχέση :

$$q = \frac{c}{[1 + c \cdot (b/h)]^{1/2}} \cdot b \cdot (2gh)^{1/2}$$

$$\text{και αν θέσουμε } \mu = c [1 + c \cdot (b/h)]^{-1/2}$$

η σχέση αυτή γράφεται:

$$q = \mu \cdot b \cdot (2gh)^{1/2}$$

Οι τιμές του συντελεστή συστολής c , δίνονται από τον Rajer σαν συνάρτηση του λόγου b/h , στον πίνακα που ακολουθεί:

b/h	0	0,2	0,3	0,4	0,5
c	0,6110	0,6046	0,6036	0,6043	0,6066

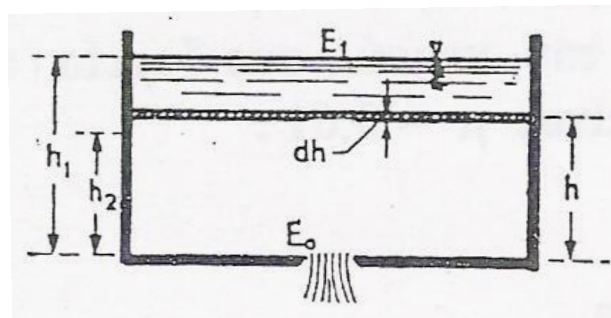
Χρονος εκκενωσης δεξαμενης.

Στην πράξη συναντάται πολλές φορές το πρόβλημα της ευρεσης του χρόνου εκκένωσης δεξαμενής, ή δοχείου, ή ο χρόνος που η στάθμη του νερού κατεβαίνει μέσα στη δεξαμενή κατά ένα ορισμένο μέγεθος.

Το πρόβλημα αυτό αποτελεί πρόβλημα μη μόνιμης ροής.

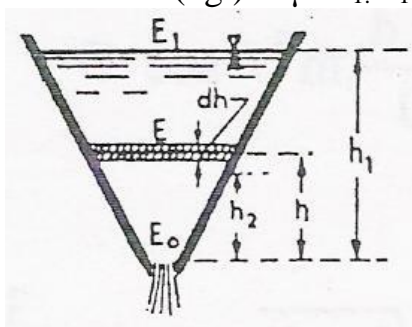
Όταν το σχήμα της δεξαμενής, ή του δοχείου, είναι πρισματικό, ή κυλινδρικό, τότε ο χρόνος που η στάθμη του νερού κατεβαίνει από τη στάθμη h_1 στη στάθμη h_2 , δίνεται από τη σχέση:

$$T = \frac{2 \cdot E_1(h_1 - h_2)}{\mu \cdot E_0 \cdot [(2g h_1)^{1/2} + (2g h_2)^{1/2}]}$$

Όταν το σχήμα της δεξαμενής, ή του δοχείου, είναι τριγωνικό, τότε ο χρόνος που η στάθμη του νερού κατεβαίνει από τη στάθμη h_1 στη στάθμη h_2 , δίνεται από τη σχέση:

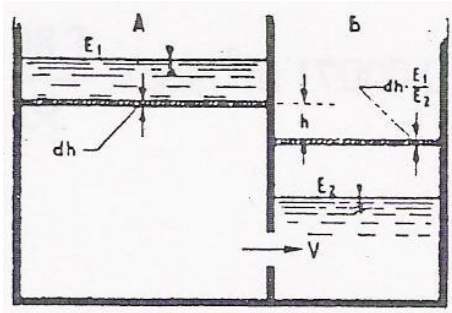
$$T = \frac{2 \cdot E_1(h_1^5 - h_2^5)}{5 \cdot (2g)^{1/2} \cdot \mu \cdot E_0 \cdot h_1^2}$$

Τέλος ο χρόνος εκροής, για την περίπτωση βυθισμένης οπής δίνεται από τη σχέση:

$$T = \frac{2 \cdot E_1 \cdot E_2}{\mu \cdot E_0 \cdot (2g)^{1/2} \cdot (E_1 + E_2)} \cdot (h_1^{1/2} - h_2^{1/2}).$$

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΚΡΟΩΝ

Άσκηση 1^η

Το νερό που εκρέει από την οπή ενός δοχείου διαμέτρου 20 mm υπό φορτίο 0,70 m, συλλέγεται σε μία ορθογώνια δεξαμενή διαστάσεων 1,00 X 1,80 m. Να υπολογισθεί πόσο θα ανυψωθεί η στάθμη του νερού στο δοχείο σε χρόνο 500 sec, αν ο συντελεστής εκροής είναι $\mu = 0,61$.

Λύση:

Ο όγκος του νερού, που συλλέχτηκε στη δεξαμενή στο χρονικό διάστημα των 500 sec είναι :

$$W = 1,00 \cdot 1,80 \cdot d = 1,80 \cdot d \text{ m}^3.$$

Η παροχή εκροής από την οπή είναι :

$$Q = \frac{1,80 \cdot d}{500} \text{ m}^3 / \text{sec}$$

Επειδή

$$Q = \mu \cdot E \cdot \sqrt{2 \cdot g \cdot h} = 0,61 \cdot \frac{3,14 \cdot 0,020^2}{4} \cdot \sqrt{2 \cdot 9,81 \cdot 0,70} = 0,00071 \text{ m}^3 / \text{sec}$$

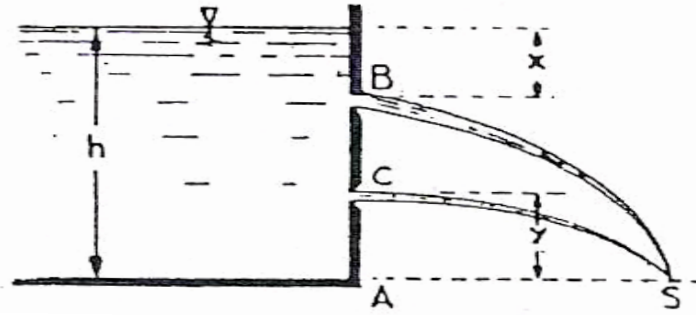
$$\Rightarrow 0,00071 \text{ m}^3 / \text{sec} = \frac{1,80 \cdot d}{500} \Rightarrow d = \frac{0,00071 \cdot 500}{1,80} = 0,197 \text{ m} = 19,70 \text{ cm}$$

Άσκηση 2^η

Στο κατακόρυφο τοίχωμα ενός δοχείου, που περιέχει νερό, υπάρχουν, στην ίδια κατακόρυφο, δύο μικρές οπές εκροής B και C.

Το κέντρο της οπής B βρίσκεται χαμηλότερα από την ελεύθερη επιφάνεια του νερού κατά x m, ενώ της οπής C ψηλότερα από τον πυθμένα κατά y m.

Να βρεθεί ποία σχέση πρέπει να υφίσταται μεταξύ των αποστάσεων x και y, ώστε οι υδάτινες ακτίνες που εξέρχονται από τις οπές B και C, κάτω από σταθερά φορτία, να συναντιούνται στο αυτό σημείο του επιπέδου κατά την προέκταση του πυθμένα του δοχείου.

Λύση:

Αν η απόσταση AS είναι z m και η ταχύτητα του νερού, που εκρέει από την οπή B είναι V m/sec, τότε, αν T είναι ο χρόνος που μεσολαβεί από την έξοδο του νερού από την οπή μέχρι την συνάντηση των ακτινών στο S, θα έχουμε :

$$z = V \cdot T \text{ και } h - x = 0,5 \cdot g \cdot T^2$$

$$\text{Άρα } h - x = \frac{1}{2} \cdot g \cdot \frac{z^2}{2 \cdot g \cdot x} = \frac{z^2}{4 \cdot x} \Rightarrow z^2 = 4 \cdot x \cdot (h - x) \quad (1)$$

Εργαζόμενοι κατά ανάλογο τρόπο για την C οπή έχουμε :

$$z = V_1 \cdot T_1 \text{ και } y = \frac{1}{2} \cdot g \cdot T_1^2$$

$$\text{Άρα } y = \frac{1}{2} \cdot g \cdot \frac{z^2}{V_1^2} = \frac{1}{2} \cdot g \cdot \frac{z^2}{2 \cdot g \cdot (h - y)} = \frac{z^2}{4 \cdot (h - y)} \Rightarrow z^2 = 4 \cdot y \cdot (h - y) \quad (2)$$

Από τις (1) και (2) βρίσκουμε :

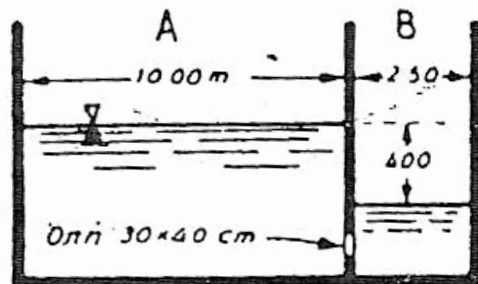
$$4 \cdot x \cdot (h - x) = 4 \cdot y \cdot (h - y) \quad (x = y)$$

Άσκηση 3^η

Δύο δεξαμενές A και B χωρίζονται με μεσότοιχο ο οποίος στον πυθμένα έχει οπή διαστάσεων 30 X 60 cm. Το πλάτος και των δύο θαλάμων είναι 3,00 m, ενώ το μήκος του μεν θαλάμου A είναι 10,00 m του δε θαλάμου B είναι 2,50 m.

Η οπή είναι πάντοτε βυθισμένη, ενώ οι ελεύθερες στάθμες του νερού βρίσκονται πάντοτε σε διαφορετικό ύψος.

Αν σε κάποια στιγμή η υψομετρική διαφορά μεταξύ των δύο σταθμών είναι h₁ = 4,00 m και αρχίσει τότε ροή του νερού από τον θάλαμο A προς το θάλαμο B, ύστερα από πόσο χρόνο θα βρίσκονται οι δύο στάθμες στο ίδιο ύψος (h₂ = 0) αν η τιμή του συντελεστή εκροής είναι μ = 0,80;

Λύση:

Χρησιμοποιούμε την εξίσωση :

$$T = \frac{2 \cdot E_1 \cdot E_2}{\mu \cdot E_0 \cdot (E_1 + E_2) \cdot \sqrt{2 \cdot g}} \cdot (\sqrt{h_1} - \sqrt{h_2}) \Rightarrow T = \frac{2 \cdot E_1 \cdot E_2}{\mu \cdot E_0 \cdot (E_1 + E_2) \cdot \sqrt{2 \cdot g}} \cdot (\sqrt{h_1} - \sqrt{h_2})$$

Είναι :

$$E_1 = 10,00 \cdot 3,00 = 30,00 \text{ m}^2, \quad E_2 = 2,50 \cdot 3,00 = 7,50 \text{ m}^2$$

$$E_0 = 0,30 \cdot 0,60 = 0,18 \text{ m}^2, \quad h_1 = 4,00 \text{ m}, \quad h_2 = 0, \quad \mu = 0,80 \quad \text{και} \quad g = 9,81 \text{ m/sec}^2.$$

Επομένως :

$$T = \frac{2 \cdot 30,00 \cdot 7,50}{0,80 \cdot 0,18 \cdot (30,00 + 7,50) \cdot \sqrt{2 \cdot 9,81}} \cdot (\sqrt{4,00} - \sqrt{0}) \Rightarrow T = 37,62 \text{ sec}$$

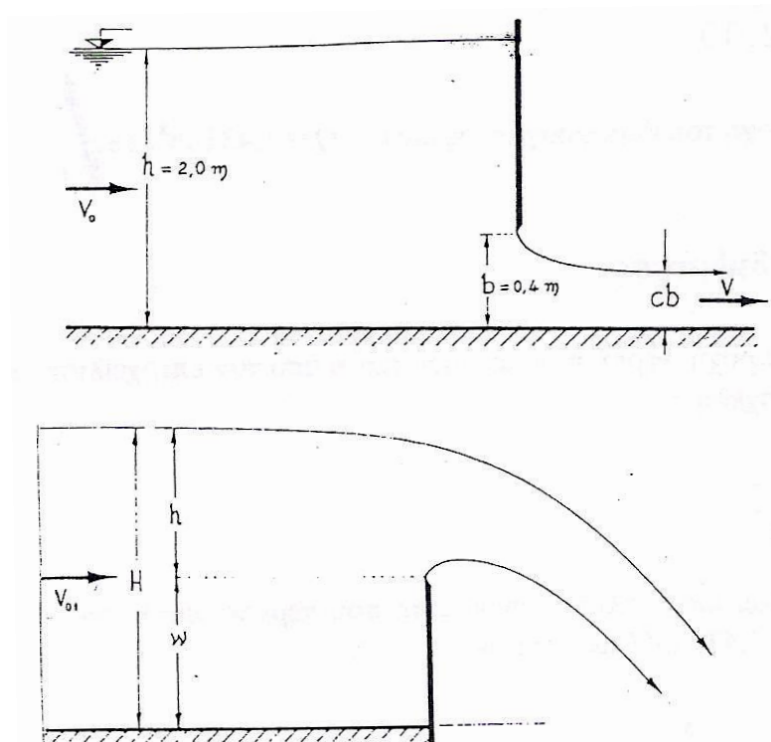
Άσκηση 4^η

Στο ανάντη άκρο αρδευτικής διώρυγας μεγάλου μήκους και η οποία έχει ορθογωνική διατομή πλάτους $B = 1,00 \text{ m}$, η παροχή ρυθμίζεται με κατακόρυφο θυρόφραγμα, όπως φαίνεται στο σχήμα.

Η ανώτατη στάθμη νερού ανάντη του θυροφράγματος τηρείται σταθερή στα $2,00 \text{ m}$. Να υπολογιστεί η παροχή, που περνάει από το θυρόφραγμα, όταν το άνοιγμά του είναι $b = 0,4 \text{ m}$.

Για την παροχή, που υπολογίστηκε, παραπάνω, μελετάται η εγκατάσταση καθολικού υπερχειλιστή λεπτής στέψης για ρύθμιση της στάθμης και μέτρηση της παροχής στο κατόντη άκρο της διώρυγας. Η επιθυμητή στάθμη ανάντη του υπερχειλιστή είναι $H = 2,00 \text{ m}$. Να υπολογιστεί το ύψος w του υπερχειλιστή.

Σαν συντελεστής παροχής, να χρησιμοποιηθεί ο συντελεστής του Rehbock.

Λύση:

α. Ανάντι άκρο διώρυγας.

Η ανά μέτρο πλάτους παροχή νερού που περνάει κάτω από το θυρόφραγμα, δίνεται από τη σχέση :

$$q = \frac{c \cdot b}{\sqrt{1 + c \cdot \frac{b}{h}}} \cdot \sqrt{2 \cdot g \cdot h}$$

στην οποία ο συντελεστής συστολής c κατά Rajer για $\frac{b}{h} = \frac{0,40}{2,00} = 0,20$ είναι

$c = 0,6046$. Επομένως :

$$q = \frac{0,6046 \cdot 0,40}{\sqrt{1 + 0,6046 \cdot \frac{0,40}{2,00}}} \cdot \sqrt{2 \cdot 9,81 \cdot 2,00} = 1,431 \text{ m}^3 / \text{sec}$$

Οπότε η συνολική παροχή του θυροφράγματος είναι $Q = 1,431 \text{ m}^3 / \text{sec}$

β. Κατάντι άκρο διώρυγας.

Η ανά μέτρο πλάτους παροχή νερού που περνάει πάνω από τον υπερχειλιστή λεπτής στέψης, δίνεται από τη σχέση :

$$q = \frac{2}{3} \cdot \mu \cdot \sqrt{2 \cdot g \cdot h^2}$$

και επειδή Η παροχή του υπερχειλιστή είναι αυτή που περνάει κάτω από το θυρόφραγμα ήτοι $q = Q = 1,431 \text{ m}^3 / \text{sec}$ έχουμε :

$$1,431 = \frac{2}{3} \cdot \mu \cdot \sqrt{2 \cdot 9,81 \cdot h^2} \Rightarrow \mu \cdot h^2 = 0,485 \quad (1)$$

στην οποία ο συντελεστής παροχής μ κατά Rehbock είναι :

$$\mu = 0,605 + 0,080 \cdot \frac{h}{w} + \frac{0,001}{h} \quad (2)$$

$$\text{Είναι επίσης : } h + w = H = 2,00 \text{ m} \quad (3)$$

Από τις παραπάνω τρεις εξισώσεις βρίσκουμε την τιμή του w με διαδοχικές δοκιμές, αφού δεν είναι ευκολη η άμεση επίλυση του συστήματος.

Έτσι έχουμε :

$$(\alpha) \quad \text{Για } h = h_1 = 0,50 \text{ m} \Rightarrow w = 2,00 - 0,50 = 1,50 \text{ m} \Rightarrow$$

$$\mu = 0,605 + 0,080 \cdot \frac{0,50}{1,50} + \frac{0,001}{0,50} = 0,634 \Rightarrow$$

$$\mu \cdot h_1^2 = 0,224 < 0,485 \quad \text{Άρα } h_{\text{απαιτ.}} > h_1$$

$$(\beta) \quad \text{Για } h = h_2 = 1,00 \text{ m} \Rightarrow w = 2,00 - 1,00 = 1,00 \text{ m} \Rightarrow$$

$$\mu = 0,605 + 0,080 \cdot \frac{1,00}{1,00} + \frac{0,001}{1,00} = 0,686 \Rightarrow$$

$$\mu \cdot h_2^{\frac{3}{2}} = 0,686 > 0,485$$

Άρα $h_{\text{απειτ.}} < h_2$

(γ) Για $h = h_3 = 0,80 \text{ m} \Rightarrow w = 2,00 - 0,80 = 1,20 \text{ m} \Rightarrow$

$$\mu = 0,605 + 0,080 \cdot \frac{0,80}{1,20} + \frac{0,001}{0,80} = 0,660 \Rightarrow$$

$$\mu \cdot h_3^{\frac{3}{2}} = 0,472 < 0,485$$

Άρα $h_{\text{απειτ.}} < h_2$

(δ) Για $h = h_4 = 0,81 \text{ m} \Rightarrow w = 2,00 - 0,81 = 1,19 \text{ m} \Rightarrow$

$$\mu = 0,605 + 0,080 \cdot \frac{0,81}{1,19} + \frac{0,001}{0,81} = 0,661 \Rightarrow$$

$$\mu \cdot h_4^{\frac{3}{2}} = 0,485 = 0,485$$

Άρα $h_{\text{απειτ.}} = h_4 = 0,81 \text{ m}$ και $w_{\text{απειτ.}} = 1,19 \text{ m}$

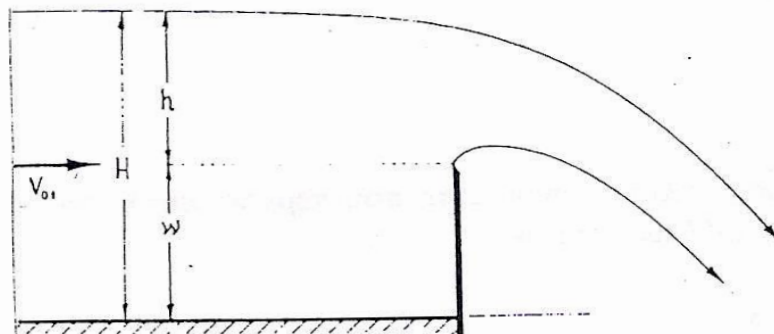
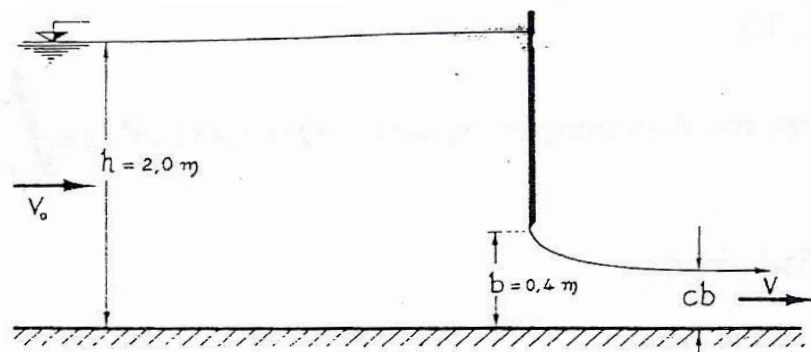
ΑΣΚΗΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΛΥΣΗ

Στο ανάντη άκρο αρδευτικής διώρυγας μεγάλου μήκους και η οποία έχει ορθογωνική διατομή πλάτους $B = (1,00 + 0,1 \cdot N)$ m, η παροχή ρυθμίζεται με κατακόρυφο θυρόφραγμα, όπως φαίνεται στο σχήμα.

Η ανώτατη στάθμη νερού ανάντη του θυροφράγματος τηρείται σταθερή στα $(2,00 + 0,03 \cdot N)$ m. Να υπολογιστεί η παροχή, που περνάει από το θυρόφραγμα, όταν το άνοιγμά του είναι $b = (0,45 - 0,001 \cdot N)$ m.

Για την παροχή, που υπολογίστηκε, παραπάνω, μελετάται η εγκατάσταση καθολικού υπερχειλιστή λεπτής στέψης για ρύθμιση της στάθμης και μέτρηση της παροχής στο κατόντη άκρο της διώρυγας. Η επιθυμητή στάθμη ανάντη του υπερχειλιστή είναι $H = (2,00 + 0,01 \cdot N)$ m. Να υπολογιστεί το ύψος w του υπερχειλιστή.

Σαν συντελεστής παροχής, να χρησιμοποιηθεί ο συντελεστής του Rehbock.

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

1. Μενέλαος Θεοχάρης, "ΑΡΔΕΥΣΕΙΣ", Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, Άρτα, 2012.
2. Μενέλαος Θεοχάρης, "Η ΑΡΔΕΥΣΗ ΜΕ ΣΤΑΓΟΝΕΣ", Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, Άρτα, 1998.
3. Θεοχάρης Μ.: " Αρδεύσεις - Στραγγίσεις ", Άρτα 1998
4. Θεοχάρης Μ.: " Η Άρδευση με Σταγόνες ", Άρτα 1998
5. Θεοχάρης Μ.: " Αρδεύσεις - Στραγγίσεις , Εργαστηριακές Ασκήσεις", Άρτα 1998
6. Καρακατσούλης Π. : " Αρδεύσεις - Στραγγίσεις και Προστασία των Εδαφών ", Αθήνα 1993.
7. Κωνσταντινίδης Κ. : "Η μέθοδος αρδεύσεως δια καταιονήσεως ", Θεσσαλονίκη - Αθήνα 1975.
8. Μιχελάκης Ν. : "Συστήματα Αυτόματης Άρδευσης - Άρδευση με Σταγόνες"
9. Daugerty - Franzini : "Υδραυλική" Τόμοι I , II, Εκδόσεις Πλαίσιο , Αθήνα.
10. Davis- Sorensen : " Handbook of applied Hydraulics" Third edition McGraw-Hill Book Company, 1969.
11. Ουζούνης Δ. "Θεωρητική και Πρακτική Μέθοδος της Άρδευσης με Σταγόνες" Εκδόσεις Γαρταγάνη, Θεσσαλονίκη 1997.
12. Τερζίδης Γ. : "Μαθήματα Υδραυλικής " , Τόμοι I ,II , III, Θεσσαλονίκη 1986.
13. Τερζίδης Γ. - Παπαζαφειρίου Ζ. : " Γεωργική Υδραυλική " Εκδόσεις Ζήτη , Θεσσαλονίκη 1997.
14. Τζιμόπουλος Χ. : " Γεωργική Υδραυλική ", Τόμοι I , II, Εκδόσεις Ζήτη , Θεσ-σαλονίκη 1982.
15. Τσακίρης Γ. : "Μαθήματα Εγγειοβελτιωτικών Έργων " , Αθήνα
16. Hansen V. - Israelsen : "Αρδεύσεις. Βασικοί Αρχαί και Μέθοδοι . Μετάφραση από τους Α. Νικολαΐδη και Α. Κοκκινίδη ", Αθήνα 1968.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Τεχνολογικό Ίδρυμα Ηπείρου. Μενέλαος Θεοχάρης.
Αρδεύσεις (Θεωρία)

<http://eclass.teiep.gr/courses/TEXG110/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές [1] ή μεταγενέστερη. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, Διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Επεξεργασία: Δημήτριος Κατέρης

Άρτα, 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

